

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

**KLAGE FRA ADVOKAT A PÅ DOMMERFULLMEKTIG B, X TINGRETT. SAK
NR 3/05.**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte 9. mai 2005 truffet vedtak i ovennevnte sak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Anne Lise Rønneberg, leder, Jon Høyland, Halvor Kjølstad, Trine Buttingsrud Mathiesen og Wenche Frogn Sellæg.

Ved brev av 21. januar 2005 har advokat A inngitt klage på dommerfullmektig B, X tingrett. Klagen er forelagt for dommerfullmektig B til uttalelse, samtidig som embetsleder ved X tingrett ble orientert om klagen. Begge har avgitt uttalelse.

Saksforholdet er i korthet følgende:

En nær venn – senere samboer – av B, var saksøker i tvist for Y tingrett. Saken gjaldt tilbakeholdsrett i en fuglehund. Klager, advokat A, representerte saksøkte. Begjæring om midlertidig forføyning i anledning saken ble behandlet ved Y tingrett. Muntlig forhandling ble avholdt 14. januar og kjennelse ble avsagt 1. februar 2005. B møtte som part sammen med sin samboer i retten, idet hun var blitt medeier i hunden umiddelbart før dette.

Klagen gjelder i hovedsak B's opptreden under saksforberedelsen forut for den muntlige forhandlingen. Dels gjelder den også det faktum at hun møtte som part i retten, uten forutgående varsel til motparten.

Klager – advokat A - har i hovedsak vist til følgende:

Han ble den 17. november 2004 oppringt av B, som opplyste at hun representerte C i anledning ovennevnte rettstvist. Under samtalen anførte B bl.a. at tilbakeholdelsen av hunden var en overtredelse av straffeloven § 392, og at advokaten kunne straffes for medvirkning. Ved samtals avslutning ble det avtalt at brev i saken kunne stiles til B. Han fikk oppgitt hennes e-postadresse, telefaksnummer og telefonnummer, og det viste seg at alt var knyttet til hennes arbeidssted ved X tingrett. Advokaten reagerer på at B, som viste seg å være dommerfullmektig, representerte C. Han reagerte særlig på at hun truet ham som motpartens prosessfullmektig med strafferettslig medvirkningsansvar.

Den 11. januar 2005 sendte B et prosesskrift på vegne av C på telefaks fra X tingrett. Telefaksen ble sendt klager og tingretten. Det reageres på at prosesskrift signert av B for C ble sendt fra den domstol hvor hun har sitt arbeidssted, til den domstol som skulle behandle saken.

Da B møtte til muntlig forhandling i Y tingrett den 14. januar 2005, opplyste hun at hun fra 11. januar 2005 var blitt medeier i den omtalte hunden. Dermed var hun plutselig part i saken. Dette anses som utilbørlig overrullingstaktikk. En dommer bør utvise ekstra forsiktighet med å utøve slik taktikk.

Det vises også til at B har opptrådt på tilsvarende vis i en annen sak fra 2004, som hun også involverte seg i på vegne av C. Motpartens advokat, D, hadde reagert på at det i korrespondansen klart fremgikk at innklagede hadde sitt arbeidssted i X tingrett. Dette viser at B systematisk opptrer dels på egne vegne og dels på vegne av andre, og at hun bruker sitt arbeidssted både til inngående og utgående korrespondanse.

Det var ikke behov for at e-poster og telefakser gikk gjennom X tingrett og B, all den tid C kunne sendt disse privat eller gjennom sitt arbeidssted,

Selv om hovedregelen er at en klage bare kan finne sted overfor en dommer for forhold som er skjedd i tjenesten, synes denne saken så spesiell at Tilsynsutvalget bør reagere.

Innklagede – dommerfullmektig B - har i hovedsak vist til følgende:

Klagen gjelder ikke noen tjenestehandling, men et engasjement i den aktuelle sak på grunnlag av tette personlige relasjoner og egne interesser, og det overlates til Tilsynsutvalget å avgjøre om klagen gjelder forhold i eller utenfor tjenesten, jf domstoloven § 237.

Dommeres mulighet for å drive rettshjelp er regulert i domstoloven § 121 b. Det fremgår av bestemmelsens forarbeider at enkeltstående former for rettshjelp, typisk bistand til familie og venner, ikke omfattes. Forbudet i § 121 b er begrunnet i dommerens uavhengighet og upartiskhet, jfr. Ot.prp nr 44 (2000-2001) punkt 10.6.4. Den bistand som hun har gitt C ligger innenfor det en dommer kan tillate seg.

Hun gjorde A oppmerksom på at hun mente tilbakeholdelsen av hunden manglet rettslig grunnlag, og dette var straffbart. Det kan stemme at det også ble nevnt at medvirkning til overtredelse av disse bestemmelsene er straffbart, og så vidt huskes ble aktuelle bestemmelser lest opp/referert for A pr. telefon. Det ble imidlertid aldri truet med noe, verken anmeldelse eller annet.

Så vidt vites foreligger det ikke nærmere retningslinjer for hvordan en dommer skal opptre når vedkommende utøver hjelp til nærstående eller opptrer for å ivareta egne interesser i en rettslig tvist. Hun har i den sammenheng måttet utvise skjønn. Hun har vurdert det som sentralt at man ikke skal bli ansett for å forsøke å misbruke sin stilling, samt at det ikke skal oppstå situasjoner hvor dommerens upartiskhet eller uavhengighet kan trekkes i tvil. Det synes ikke å være anført noe som kan trekke hennes upartiskhet eller uavhengighet i dommergjerningen i tvil.

I samtalen med A den 17. november 2004 oppga hun ikke sitt arbeidssted eller stilling til advokat A, bare at hun var jurist. Hun forsøkte heller ikke å skjule noe. På grunn av at de ble enige om at A skulle gi henne tilbakemelding fikk han oppgitt e-post adresse og telefonnummer som oppgitt i klagen. Disse tilkjennergir ikke hvilken stilling eller hvilken av domstolene i X hun var tilknyttet. Hun er ikke kjent med hvor A har fått informasjon om dette fra.

Til A`s anførsel om at advokat D i tilknytning til en annen sak fra 2004 skal ha reagert på at hennes arbeide ved X tingrett klart kom frem gjennom oppgivelse av personlig e-post adresse, bemerkes at hun på dette tidspunkt ikke arbeidet ved X tingrett.

Hun bekrefter at hun benytter sin personlige e-postadresse på jobben i private sammenhenger, noe som er tillatt slik hun har oppfattet det. Prosesskrivet som ble sendt fra tingrettens telefaks er sendt på ordinære hvite ark, og med C som avsender. Ingen kan tro at X tingrett er avsender, men det fremgår hos mottaker hvilken faks som er benyttet. Under normale omstendigheter ville hun ikke ha benyttet tinghusets telefaks, men det ble prioritert å få prosesskrivet raskt ut. Det fremgikk uansett av A`s brev av 17. november 2004, som er sakens mest sentrale dokument, at en dommerfullmektig ved X tingrett var involvert i saken.

Hun benekter å ha drevet noen form for overrumplingstaktikk, og viser blant annet til at realiteten i saken på ingen måte ble endret ved at hun møtte som part i retten.

I tillegguttalelse av 4. april 2005 til advokat A`s brev av 7. mars 2005, viser B til at advokatens fremstilling etter hennes oppfatning i stor grad er basert på opplysninger fra den ene part i saken. Disse er ubalanserte, uten belegg, og de er tatt ut av sin sammenheng. Det antas likevel at de sider av saken som Tilsynsutvalget skal vurdere, er tilstrekkelig belyst. Hun fremhever at hun aldri har ment å utøve noen form for press overfor A eller hans klient, slik det hevdes.

For øvrig hadde verken advokat A eller hans klient noen tilknytning til den saken som nevnes i klagen, fra 2004, der advokat D var involvert. Den gang arbeidet hun ikke i X tingrett, selv om e-postadressen var den samme som nå.

Embetsleder – sorenskriver E – har uttalt følgende:

”Det er på det rene at dommere og dommerfullmektiger kan yte rettshjelp i enkeltstående tilfelle av den foreliggende karakter, jf. Ot.pr. nr. 44 (2000-2001) s 195. Når det ytes slik rettshjelp bør vedkommende dommer/dommerfullmektig være meget påpasselig med ikke på noen måte å bruke sin tittel eller tilknytning til domstolen i kommunikasjonen overfor den annen part. Dette er spesielt viktig dersom kommunikasjonen foregår med en som ikke er advokat, men gjelder generelt. Dette er viktig ikke bare av hensyn til motparten, men også for å ivareta dommeres og domstolenes alminnelige tillit.

Det som er sagt over innebærer at den som yter rettshjelp ikke må bruke domstolens brevark, telefaks med domstolens logo, domstolens konvolutter eller sin tittel i kommunikasjonen. B har ikke opptrådt i strid med det som her er sagt.

Etter omstendighetene bør dommere som yter rettshjelp også utvise forsiktighet med å kommunisere med den annen part pr. e-post fra sin PC på kontoret (med adresse: domstol.no). Men i det foreliggende tilfelle hvor mottaker/avsender er en advokat som var fullt klar over at B opptrådte som privatperson, kan jeg ikke se noen betenkeligheter ved at B brukte sin PC på kontoret. Det er vel fullt akseptert både i domstolene og på andre arbeidsplasser at arbeidstakerne bruker sin PC til private gjøremål (når ikke dette går utover arbeidet).

Det forhold at B brukte en telefaks i tingretten til å sende et prosesskrift, gir etter min mening åpenbart heller ikke grunnlag for kritikk i et tilfelle som dette, selv om det av kvitteringen som fremkommer på det mottatte dokument fremgår at dokumentet er sendt fra en telefaks i X tingrett. Det vises til det som er sagt ovenfor. I den grad bruk av telefaks til private gjøremål skal påtales, er dette etter min oppfatning en sak mellom ledelse og ansatte i tingretten. X tingrett er innforstått med at telefaks i begrenset grad brukes til private gjøremål.”

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Advokat A's klage gjelder dommerfullmektigens forhold utenfor tjenesten. Det følger da av domstoloven § 237 andre ledd at advokaten ikke har direkte klagerett. Da klagen imidlertid gjelder spørsmålet om hvorvidt det foreligger en uheldig sammenblanding av roller, og dette direkte er knyttet til B's stilling som dommerfullmektig, finner utvalget at klagen bør tas til behandling, jf domstoloven § 237 tredje ledd.

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptre i strid med god dommerskikk, jf domstoloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

Til den konkrete klagen bemerker utvalget følgende: Det fremgår av klagen at B ikke på noe tidspunkt under samtaler eller korrespondanse med advokat A omtalte eller fremhevet sin stilling som dommerfullmektig. I den grad det foreligger skriftlighet, har hun heller ikke benyttet dommerfullmektigtittelen. På bakgrunn av den e-postadresse hun oppga, fremstår det likevel ikke som spesielt påfallende at advokat A foretok nærmere undersøkelser om hennes arbeidsforhold, uten at utvalget kan se at resultatene av disse har noen betydning. Utvalget kan ikke se at B har forsøkt å tildekke sitt arbeidsforhold.

Den tvist hvor først B's venn, deretter også B selv, opptrådte som part, gikk for en annen domstol. Som dommerfullmektig i X tingrett var B uten mulighet til å påvirke denne saken på noen måte. Som advokat må også klageren ha vært fullstendig klar over dette.

Dersom en dommer opptrer slik at det kan skape tvil om hvorvidt vedkommende opptrer i embets medfør eller som privatperson, kan dette fremstå som uheldig og til tider også kritikkverdig. En dommer må derfor trå særlig varsomt, og utvise et betydelig skjønn når han eller hun velger å bistå familie eller venner som er involvert i tvister av rettslig karakter. Tilsynsutvalget kan imidlertid ikke se at B har opptrådt kritikkverdig, i denne saken. Hun har fra første stund gjort det klart at hun bisto en nær venn, og senere ble hun også part i saken. Noen form for overrumpling kan hun neppe bebreides, og spesielt ikke når motparten var representert ved advokat, nemlig klageren selv som hele tiden hadde hatt jevnlig kontakt med henne.

Dommerfullmektig B og sorenskriver E har særlig påpekt og fremhevet i hvilken utstrekning – om enn begrenset - også dommere har anledning til å yte rettshjelp, jf domstoloven §121 b. Tilsynsutvalget viser til det som er anført og bemerker at det ikke er tvil om at denne fremstillingen er korrekt. Utvalget slutter seg videre til sorenskriver E's øvrige bemerkninger når det gjelder bruk av e-post m.v.

Tilsynsutvalget ser ingen grunn til å kommentere dommerfullmektigens eventuelle bistand til sin samboer i forbindelse med et skifteoppgjør hvor han tidligere var involvert. Dette er en sak som ikke bare er utvalget, men også klageren uvedkommende i nærværende sak.

Tilsynsutvalget for dommere har etter dette fattet slikt enstemmig

vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B.

* * * * *

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Partene i saken kan bringe vedtaket inn for tingretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om vedtaket. Det vises nærmere til domstoloven § 239.

Kopi av dette vedtak sendes embetsleder i X tingrett til orientering.